

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De locis ac mirabilibus mundi, mit Register

[Nürnberg], 1486

Ca XXXII

[urn:nbn:de:bsz:31-129620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129620)

minatū: vt gaditanū vel siculū. Nā freta dicta var
 ro ait quasi feruida. i. feruentia: & motum feruoris
 habentia. Fretū sicilie qd̄ regiū dicit̄ Salusti⁹ ex ta
 li causa vocari scribit dicēs: Ytalie olim siciliam cō
 iunctam fuisse: & dum esset vna tellus mediū spaci
 um aut p̄ humiditatē abruptū est aquis: aut p̄ angu
 stia scisum: & inde regiū noiātū: quia grece abrup
 tum hoc nomie nuncupat̄. Est aut̄ artillimū trium
 miliū spacio siciliā ab ytaliam diuidens fabulosus in fa
 me monstris quibus bincinde scilla & caribdis ostē
 dit̄. Scillā accole saxū mari imminēs appellāt: simi
 le celebrate forme p̄cul visentibus: vñ & mōstruo
 sam speciem fabule illi dederūt: quasi formā homis
 capitibus succinctā caninis: quia collisi ibi fluct⁹ la
 tratus vident̄ exprimere. Caribdis dicta q̄ gurgi
 tibus occultis naues absorbeat. Est em̄ mare verti
 cofum: & inde ibi laniata naufragia p̄fundo emer
 gunt̄. Ter aut̄ in die erigit fluctus: & ter absorbet.
 Nam accipit aquas vt vomat: vomit vt rursus acci
 piat. Sirtes aut̄ sunt arenosa in mari loca. Sirtes aut̄
 Salustius a tractu vocari dicit̄ q̄ om̄ia ad se trabāt:
 & appropinquantes vadoso mari bereant. Hec aut̄
 ad mare egyptiū vicine sunt & p̄ter admiscēt. Va
 da vero sunt p̄ que in mari vel in fluminibus boies
 vel anialia pedibus vadant: que Virgilius breuia
 appellat: greci bracia.

De Lacis & Stagnis. CA. XXXI

Lacū & quedā maria que nō miscēt occē
 ani fluctibus aut mari magno. & dicunt̄
 lacus & stagna. Lacus est receptaculū in
 quo aqua retinet̄: nec miscēt fluctibus: vt lacus as
 palti. Lacus benacus & largius & ceteri quos gre
 ci limen. i. stagnos vocāt. Nā fontes labunt̄ in flu
 uis flumina in freta discurrūt. Lacus stat in loco nec
 p̄fluit. Et dictus lacus quasi aque locus. Lacus as
 palti idē & mare mortuū vocatū p̄pter qd̄ nihil gi
 gnit viuū: nihil recipit ex genere viuentiū. Nā neq̄
 pisces habet: neq̄ assuetas aquis & letas mergendi
 vsu patit̄ aues: sed & quecunq̄ viuensia mergenda
 temptaueris: quacunq̄ arte dimerfa statim resiliūt:
 & quis vehementer illesa cōfestim excutiunt̄: sed
 neq̄ ventis mouet̄: resistende turbinibus bitumie
 quo aque om̄is stagnat̄: neq̄ nauigationis patiens
 est: quia oīa vita carentia in p̄fūdū mergunt̄: nec
 materiā vllā sustinet nisi q̄ bitumie illustrat̄. Lucer
 nā accensam ferunt sup̄natare: extincto lumine de
 mergi: hoc & mare salinarū dicit̄: siue lacus aspal
 ti. i. bituminis: & est in iudea inter biericho & Zoa
 ran: Longitudo eius vsq̄ ad foras arabie dirigitur
 stadiis septingentis octoginta. Latitudo stadiis cē
 tū quinquaginta vsq̄ a vicinia sodomoy. Lacus ty
 beriadis ab oppido tyberide vocatus quod quon
 dam herodes in honorem tyberii cesaris condidit.
 Est aut̄ in iudea omnibus lacis salubrior: & ad sani
 tatē corporoy quodāmodo efficacior. Genesar lacus
 amplissimus in iudea longitudine. cxi. extenditur
 stadiis. Latitudine. xl. diffundit̄ crispantibus ags:

aurā nō ventis sed de seipso sibi excreans: Vnde &
 genesar dicit̄ greco vocabulo quasi generās sibi au
 rā: deniq̄ p̄ diffusiora spacia lacus frequentibus au
 ris spirantibus agitāt. Vnde & purior haustus ei⁹
 & ad potandū dulcis & habilis. Benacus lacus yta
 lie inuenetia de quo fluuius nascit̄ mincius q̄ lacus
 magnitudinē sui tempestates imitat̄ marinas. Lu
 crinus & auernus lacus campanie sunt. Lucrin⁹ au
 tē dictus: quia olim p̄pter copias pisciū vectigalia
 magna p̄stabat. Auernus aut̄ lacus vocat⁹ q̄ aues
 ibi supuolare nō possent. Nā antea siluay densita
 te sic ambiebat̄ vt exalātes inde p̄ angustias aque
 sulphuree fetor grauissimus supuolantes aues alitu
 suo necaret. Quā rem augustus cesar intelligens de
 iectis siluis ex pestilētib⁹ amena reddidit loca. La
 cus aut̄ idem & stagnū vbi immensa aqua cōuenit:
 nā dictum est stagnū ab eo qd̄ illa aqua stet nec de
 currat. De abyssis: XXXII

Abyssus p̄funditas aquay impenetrabilis si
 ue spelunce aquay latentiū de quibus fon
 tes & flumina p̄cedunt: vel q̄ occulte sub
 tereūt: vnde & abyssus dictus: nā oēs aquas siue tor
 rentes p̄ occultas venas ad matricē abyssum reuer
 tunt̄. Fluctus dicti q̄ flatibus fiant: ventosy em̄ im
 pulsu agitate aque fluctuāt. Aqua ē statua & sine
 motu equalis. Vnde vero eminēs liquor qui semp
 in motu est. Lucretius: Aerias vndas. i. mot⁹ & cor
 pus illud quod refluctuat: nā nec vada p̄ se aqua ē:
 sed aqua in motu quodā & agitatione quasi abeun
 do & redeundo vnda vocata. Latex p̄prie liquor
 fontis ē: & dictus latex qd̄ inuenis terre lateat. Gut
 ta est que stat: Stilla que cadit. Hinc & stillicidium
 quasi stilla cadens. Stiria em̄ grecū est. i. gutta: inde
 fit diminutiū vt dicimus stilla dū aut stat aut pen
 det de tectis vel arboribus quasi glutinosa est: dum
 ceciderit stilla est. Spuma est dicta eo qd̄ spuat̄: for
 des em̄ sunt vnday: vnde & mustū: & ea q̄ coquūt̄
 spuma purgant̄: Hinc & sputum.

De Fluminibus. CA. XXXIII

Fluuius est p̄hennis aquay decursus a flu
 endo p̄petim dictus. Proprie aut̄ flumen
 ip̄a aqua fluuius cursus aque: Prius aute;
 flumen q̄ fluui⁹. i. prior aqua q̄ decursus: Duo sūt
 fluminū genera: vnū torrēs alterū viuū: De quo
 Virgilius: Donec me flumine viuo abluero. Tor
 rens est aqua veniens cū impetu: Dictus aut̄ torrēs
 quia pluuia crescit: siccitate torrefcit: id ē arefcit: de
 quo Pacubius: Flammeo vapore torrēs torret: cui
 greci ab hyeme nomen dederūt: nos ab estate: illi a
 tpe quo arefcit: nos a tpe quo siccat̄. Amnis fluui⁹
 est nemore ac frondibus redimitus & ex ip̄a ame
 nitate amnis vocat̄. Decursus p̄prie finis cursus si
 ue aq̄: sit seu quarūlibet rerū. Riui dicti qd̄ deriuē
 tur ad irrigandū id est inducendū aq̄s in agris. Nā
 irrigare inducere est. Gurges p̄prie locus altus in
 flumine. Pute⁹ est locus defossus ex quo hauritur
 aqua a potatione dictus. Fons caput aque est nascē
 B

XXX
 etis maris vt n
 oceano capus in
 de mare vna:
 mar vocant co
 lliantū habet q̄
 litoribus vicin
 q̄ circumfusa
 vna: idēq̄ in
 li coloris que
 e habet rone
 qd̄ adolum est in
 litoribus gome
 lūmodi bumo ad
 est de terre color
 os fundit lūm. Ex
 velle: quā ora ill
 vascidat q̄ lacu

A. XXX
 mer trem vna
 ars accendit red
 vnde & etia p̄
 recedat: fūm vna
 tate: Nā tū est an
 manducare nō